

ning. Naar man fraser det rent militære ved deres Bestæftigelse, saa gaar deres daglige Gerning om Bord i Skibet, som den gaar i et Koffardiffib: man sejler sammen, og i de daglige Farer og Betyrninger føle Mandskab og Officerer, hvorledes deres Liv er afhængigt gensidigt af deres Dydighed og deres Udholdenhed. I det Liv om Bord komme de Befolkningen nærmere, kommer man ind i dens Tankegang, og derfor vil man heller ikke blandt Marinens Officerer finde en saa stor Glæde over Provisorisme som blandt Armeens. Tværtimod, de have en Følelse af, at deres Sønner en Dag maatte kunne staa som Borgere i Landet uden for militær Gerning og skulle kæmpe for Tilværelsen; de have deres Borgerære ker ved Siden af at være militære. Desuden er der jo ogsaa ved Marinen det, at den ogsaa i Kredstid har nogen Betydning for Folket. Flaaden har ikke saa Dgaver at sørge for til Støtte for den borgerlige Gerning; den har Jyrvæsenet, Vagervæsenet og Lodsvæsenet; den har at føre Tilsyn med og beskytte Fiskeriet, og den har Forbindelsen med Kolonierne. Og selv i Krigstid har Flaaden, foruden det at kunne komme til at føre Vaaben direkte mod en krigsførende Magt, tillige det Hverv, selv naar vi ere neutrale, at kunne komme til at gaa med som Efforte for Handelsstibe; det er aldeles ikke udeluftet, at vi kunne saa Brug for vore Krigsstibe som Efforte for neutrale Handelsstibe over for krigsførende Magter, skønt Chancerne ikke ere saa store derfor som tidligere. At Søofficererne ikke have deltaget saa stærkt i Agitationen for Forsvarsagen, som jo væsentlig drejede sig om Fæstningen, det er en Selvsølge. Jeg tror ikke, de ønske Fæstningen, men de være jo til Dels ogsaa udeluftede fra at bekæmpe den, siger man, paa Grund af en Mundkurvlov; jeg ved dog ikke, om det forholder sig saaledes, saa meget desto bedre; det viser jo, at de havde en Følelse af, at det ikke passede sig for militære at kaste sig ind i en saadan Diskussion under Paastud af Sagkundskab. De holde sig borte paa Grund af den Opfattelse, som er karakteristisk for Marinen, at de mente, at denne Sag bedst vilde afgøres, ikke paa saadanne Møder, men ene der, hvor Afgørelsen med rette ligger, nemlig i Rigsdagsbygningen; de havde den Tillid til Folkets Repræsentanter, at de vilde vide, hvor meget der burde ofres paa dette, og de have saa megen Samfølelse med Folket, at de ikke forlange, at der lægges større Byrder paa Folket, end det kan bære. Om denne Sagkundskab, som saaledes er sat i Gang paa disse Forsvarsmøder, og som der har været talt en hel Del om, og som ogsaa er bleven

fremhævet her i Salen, vil jeg dog sige en Ting: Der gives efter min Mening intet latterligere, end at en Mand kommer ind paa et Møde og fortæller, at han er sagkundig. Hvad vil det sige, at han er sagkundig? jeg kan forstaa, at man er besjælet af Varme og Interesse for en Sag og derfor drager ud og holder Taler om den, men at træde op som sagkundig, hvad skal det dog sige! En Løjtnant kan, tænker jeg, føre et Kompagni Soldater, en Artilleri-Officer kan føre et Batteri; men er han derfor sagkundig? ja selv den højtærede Krigsminister, er han sagkundig? kan han bygge en Fæstning? Nej, sagkundig er ikke den enkelte; Sagkundigheden er kun eet Sted, nemlig her, i Rigsdagsbygningen, hvor Ministrene komme, hvor Udvalgene arbejde, og hvor alle Oplysninger kunne faas. Her findes Sagkundskaben, men en enkelt Mand kan uden for Rigsdagen ikke sige: jeg er sagkundig; han kan sige: saaledes og saaledes er min Opfattelse, men han kan intetsteds møde med Sagkundskabens Overbægt. Hvis de Herrer kom til Møde og fortalte, at de vare sagkundige med Henhyn til Forsvarsvæsenet, og f. Eks. en Bonde staar op siger: ja, men jeg er dog mere sagkundig end du, for jeg har mere Begreb om de finansielle Tilstande end du, saa vil jeg spørge, om han ikke i Virkeligheden, ogsaa paa det Omraade, har mere Sagkundskab end den Officer, der kan føre sit Kompagni, men maatte slet ingen finansiel Indsigt har, uagtet Militærloven maa begrundes ej blot militært men politisk og finansielt. Nej, der er kun eet Sted, hvor Sagkundskaben findes, og det er her i Rigsdagsbygningen foroven og her nede, hvor Ministrene, alle Udvalg og alle Oplysninger ere til Stede. — Jeg tror det er en almindelig Opfattelse hos Folk, og jeg haaber, det skal komme frem under Forhandlingerne i Udvalget, at vi have kun een Maade at hævede vor Selvstændighed paa, og det er ved en gennemført Neutralitet, en Neutralitet, der accepteres og respekteres af Thyssland. Paa den Maade er vor Selvstændighed sikret, alt andet er Konvens eller ligefrem Vanvid, det forudsætter Alliancer, for gennem en Krig at opnaa Tilbagegivelsen af Slesvig. At denne Opfattelse er den almindelige i Befolkningen, er min Overbevisning, og jeg haaber, det maa give sig Udslag i Udvalgets Arbejder; thi saa sikkert som det er, at vor Neutralitet ikke kan opretholdes uden ved Hjælp af Flaaden og det levende Værn, ligesaa sikkert haaber jeg ogsaa, ved at henvise dette Forslag fra Marineministeren til det Udvalg, der en Gang er nedsat, at det vil styrke det ærede Medlem for Bræstø Amt's 6te Valgkreds (Bøffen) i hans Bestræ-